

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homili-||arvm Sive Sermo-||num doctissimi uiri loh. Eckij
ad-||uersum quoscunq[ue] nostri || temporis hæreticos,||
super Euangelia || de tempore || ... Tomvs ...**

... à Pascha usque || ad Aduentum,|| ...

Eck, Johannes

1534

VD16 E 292

Do. XIII. post fe. pen. Eua[n]. Exie[n]s Iesus de finibus Matt. 7 Homiliæ
duæ

urn:nbn:de:hbz:466:1-35259

beo, nisi quod honorem hunc mihi fauerunt superi. In no-
stra lingua:

Ich bin ain man/ wie ain ander man/
Dan das mir Got der eeren gan.

¶ Dicit multa possent de denarijs, quæ ex singulis pen-
duntur capitibus, & de decimis sceni, quæ in multis locis
non persoluuntur. sed missa facio illa omnia, quando bre-
uiter loquendo constat omnes decimas, quæ de more da-
ri debent, dandas esse tam strictæ, quàm chara est sua coi-
que conscientia & animæ propriæ salus. Nos interim
oremus dominum &c.

**DOMINICA DE OCTA-
CIMA TERTIA A FERIIIS PEN-**

tecostes, euangelium

Marci VII.

In illo tēpore Exiens
Iesus de finibus Ty-
ri, uenit per Sidonē ad
mare Galilææ, inter me-
dios fines Decapoleos.
Et adducunt ei surdum
& mutum, & deprecab-
antur eum, ut impo-
nat illi manū. Et appre-
hendens eum de turba
seorsum, misit digitos
suos in auriculas eius, & expuens tetigit linguā
eius, & suspiciens in cælum, ingemuit, & ait illi:
Ephera, quod ē, adaperire, & statim aperta sunt

aures eius, & solum est uinculum linguæ eius,
 & loquebatur recte. Et præcepit illis, ne cui dice-^{Matth. 9}
 rent. ^{12. 2. 17} Quanto autem eis præcipiebat, tanto ma-
 gis plus prædicabant, & eo amplius admiraban-^{Infra. 9}
 tur, dicentes: Bene omnia fecit, & surdos fecit au-^{Luce. 9}
 dire, & muros loqui.

HOMILIA .I.

O infidelitatem Iudæorum secessit aliquantisper
 dominus in ciuitates gentium, Tyrum & Sidonē.
 ibiq; mulieris Chananææ filiam curauit, quæ ob-
 sessa fuerat à dæmonio, sicut in euangelio dominicæ se-
 cundæ in *Quadragesima* audistis. Non moratur autem, in
 quit *Theophylactus*, diu in gentiliū locis dominus, sed *Theoph.*
 statim transit, ne daret occasionem Iudæis dicendi, quod
 præuaricaretur legem cohabitando gentilibus. Propere
 naque in Iudæam rediit. Et hoc est quod ait euangelista:
 Exiens de finibus Tyri, uenit per Sidonem. Ita undique
 inuestigauit omnia dominus, tanquam mitissimus anima-
 rum uenator, uenationem nanque designat Sidon. Et ue-
 nit ad mare Galilææ intrer medios fines Decapoleos. Quo *Beda.*
 uerbo euangelista dominum non ipsos, fines Decapole-
 os intrasse significat, sed ad illum locū peruenisse, qui me-
 dios fines Decapolis longe trans mare positos respiciebat,
 ita nimirum, quod Galilæa in hac parte uersus nos posi-
 ta erat, Decapolis autem in altera parte iuxta Hippus, seu
 Hippuntem, Pellæā & Gadarā, ut ex *Ptolemæo* facile col-
 ligitur. Quamuis autem hæc parum ædificent in populo, *Ptole.*
 tamen *Marcus* ideo circumstantias locorum descripsit, ut
 tanq̄ uerus historicus, qui (ut ait ille) ueritatem ceu fili-
 am sibi sumpsisset elocandam, plus fidei pararet suæ nar-
 rationi, si etiā ipm loci sitū, ubi miraculū hoc factū est, com-
 monstraret. Quamuis eius rei altera causa dari potest, ut
 sic ipsis nominū appellationibus aliquid mystice significa-
 retur, namq; fines Decapoleos hic obseruationem decalo-
 gi respiciunt, sic enim illa præ oculis habere debemus, ut *Hierony.*

ciuitates istæ in conspectu posita erant maris huius **Ca-**
lilææ. Obrulerunt autem ei statim hic surdum & mutum,
 deprecantes ut imponat illi manum. Ecce tria. Adducunt
 ægrotum, quoniam non à seipso suapte sponte ueniebat.
 deprecantur etiam, ut imponeret illi manum: unde doce-
 mur nos ducere ad dominum eos, qui imperfecti sunt, qui
 ipsi suorum peccatorum liberam non habent facultatem,
 & orare pro illis, quod officium maxime est prælatorum,
 prædicatorum, & eorum quibus animarum cura deman-
 data est, ut huiusmodi homines adducant ad dominum,

psam. 78. dicente **Dauid:** Adferre domino filij dei, adferre domino
 filios artetum. **Arietes** autem in sacris literis prælati sunt,
 quorum interest gregem **Christianum** ducere ad domi-
 nū. Multis ea non est gratia dei, ut possint sua sponte ueni-
 re ad dominum, sed aliorum ope opus habent & admini-
 culo, à quibus denique perducant ad deum.

**Intercef-
 sio.**

Atque hic ma-
 gnum est fundamentum positum mutæ intercessionis,
 quoniam non remere isti adduxerūt surdum & mutum
 ad dominum, & orauerūt pro eo. **Surdus** porro hic erat,
 non ualens audire, neque loqui, quia & mutus: quæ res plane
 naturalis est, quoniam surdus auditu destitutus, discere
 non potest quod loquatur. **At** hic peculiariter mutus ex-
 titit, siquidem linguam habuit singulari quodam modo im-
 peditam, ut deinceps dicemus. **Vinculum** autem linguæ
 suæ solutum est, unde constat obsessum eum fuisse, neque
 sic natum. unde & **Theophylactus** dicit, morbum hunc à deo
 mone fuisse. **Beda** mysticū hic sensum rimatur, dicens
 quod surdus & mutus is sit, qui nec aures audiendis dei uerbis,
 nec os aperit proloquendis, & huiusmodi homines ad-
 ducendi sint ad dominū, ut quos humana non poterat
 fragilitas saluare, ille sua gratia curaret.

**Theoph.
 Beda.**

Marci. 16.

¶ Magnitudo autē fidei hinc patet, quod impositionem ma-
 nus tantū petebant, credentes illū sic sanū futurū. Et quā-
 uis solo uerbo, imō & uoto & cogitatu poterat eum do-
 minus curare, tamen ceremoniis & ritu externo uti uo-
 luit, sicut etiam discipulis suis commisit imponere manus
 infirmis ut melius haberent. **Confundant** ergo & uale-
 ant sanctuli isti, qui nullis sibi uident indigere ceremoniis,
 easque ideo quibus utitur ecclesia, derident & subsannant, ho-

mines scilicet spūales, qui si in hoc recte docerent & sentirent, quur obsecro Christus ijs usus fuisset? At nimirum decebat hic manuum adhiberi præsidia, quoniam omnia fecit & creauit manus domini, unde etiam salus omnis est & curatio, iuxta illud quod petijt Dauid: *Fiat manus tua domine super me, ut saluet me, quoniam mandata tua elegi.* Et deinceps: *Posuisti manum tuam super me, mirabilis facta est sciētia tua ex me.* Atq; eo pertinet illud Iob: *Obstetricante manu eius, educus est coluber tortuosus.* Multa alia sunt eius rei mysteria, quæ in ecclesia exhibentur, unde & quem absoluit sacerdos, manus capiti illius imponit.

*Isaie. 66
Psalm. 118*

*Psalm. 138
Job. 26*

2. ¶ Sequitur: Et apprehendens eum de turba seorsum, misit &c. Quo exemplo monemur nos seculi tumultus fugere, si modo salutem quærimus animarum. *Corrumpunt enim bonos mores colloquia praua.* Et quam diu quis hæret in inquietis & perturbatis cogitationibus, atq; inordinatis moribus seculi huius, non est quod salutem speret ex spū dei. Potest tamen ista segregatio etiam significare hoc, quod deus iustos secernit à peccatoribus per gratiam suam, sicut dixit Moyses ad populum, quando Chore, Dathan & Abiron se commouerant aduersus ipsum & Aaron: *Separamini à tabernaculis impiorum, ne forte & uos absorbeat infernus uiuos.* sic etiam segregauit dominus Paulum, ut ipse testatur, inquit: *Quum placuit ei qui me segregauit ex utero matris meæ, & uocauit per gratiam suam, ut reuelaret filium suum in me, ut euangelizarem illum in gentibus, continuo non acquieui carni & sanguini.*

1. Cori. 15

Nume. 16

Galat. 1

¶ Ecce hic Paulus synagogam matrem suam uocat, in cuius fide educatus fuerat, sed ab ea separatus, peruenit ad confessionem fidei & nominis Christi. Secernit etiam dominus electos omnes à damnatione æterna, quoniam quum omnes homines ex una prodierunt massa perditionis, nati etiam filij iræ, deus autem quia ex ijs per misericordiam suam nonnullos exemptos seruat, hæc ipsa eorum segregatio est, sicut & corporaliter in die nouissimo exentes angeli, separabunt bonos à malis, dicēte dominot *Et segregabunt coram eo omnes gentes, & separabit eas sicut*

*Matth. 25
Matth. 27*

L L

Chrylost. pastor segregat oves ab hædis. **O**ter quaterq; felicem, qui tunc à domino adferet numero beatorum. **Chrylostomus** hic ait, dominum docuisse nos uanam gloriam contēnere, quādo seorsum duxit mutum illum, quoniam habere humilitatem præstat miraculis.

1. Quū iam seorsum abduxisset dñs mutū istū & surdū, misit digitos suos in auriculas eius, & expuēs tetigit linguā eius, & suspiciēs in cælū ingemuit, & ait illi: **Epheta**, qd est, adaperire. (est eīn **Ziui**, hoc est, imperatiuus passiuus, non uerbum graue neque hiphil, ut quidam lingua sanctæ ignari ausi sunt hic adnotare, quum non se fecerit mutus aperire) **P**incipio misit dominus digitos suos in auriculas eius, non corporaliter tantum, sed spiritaliter etiam, dum repulit omnem diaboli potestatem, qua obturata fuerant aures illius quo minus audire posset.

Hierony.
Exodi. 8
Chrylost.

Hieronymus: **D**igiti, inquit, qui in aurem eius mitruntur, uerba spiritus sunt, de quo dicitur, **D**igitus dei est hic. **A**liam adhuc rationem reddit **Chrylostomus**, dicens: **Q**uia propter transgressionem **A**dæ, natura humana multam incurrerat passionem, ac membrorum & sensuum læsionem, ueniens **C**H**R**I**S**T**V**S in se perfectionē demonstrauit naturæ humanæ: & propter hoc digitis aures aperuit, ut ostenderet quod diuina uirtute dicatum erat corpus diuinitati unitum & operatio eius. **V**olens hic prætereo quomodo nonnulli quinque faciūt digitos dei, quorum tres significant præcipuas tres proprietates dei, quæ tamen peculiariter tribus tribuuntur personis, cuiusmodi sunt, potentia, sapientia, & bonitas dei: quibus nimirum cælum conditum est & terra, dicente **I**saiā:

Isai. 40

Quis adpendit tribus digitis molem terræ? **D**igitus quoque uirtutem designat spiritus sancti, quam operatur præcipue per dona sapientiæ. **Q**uamuis & digitus dei dicatur opus redemptionis nostræ, quomodo sponsa gloriatur digitos suos plenos esse myrrha optima. **P**ossent huiusmodi symbola penè ad infinitum extendi, sed lubens transeo, quia sunt facilia, & erudito cuique obuia. **I**mmisit autem dominus digitum suum in auriculam ipsius, qua re diabolum expulit, simulque auditum

uerbi diuini ei restituit, ut posset dicere cum **Isaia**: Dominus deus aperuit mihi aures meas. Expuens quoque, terigit linguam eius. Quod sputum saporem bonum delignat sapientiae, quia ex ore illa prodit altissimi, primogenita omnium creaturarum. sic & Ionathas dixit: Oculi mei illuminati sunt, eo quod gustavi modicum mellis. Admiratur factum hoc **Theophylactus**, & ait eum illud ideo fecisse, ut ostenderet omnes partes suae carnis sanctas ac diuinas esse, adeo ut & sputum solueret linguae uinculum. Quamuis enim in nobis sputum recrementum naturae est, tamen in **Christo** id quoque stupendum erat & admirandum, ac uirtutum effectiuum.

4. ¶ Dehinc suspiciens dominus in caelum, ingemuit. **Beda** inquit, in caelum, ut inde mutis loquelam, inde surdis auditum, inde cunctis infirmitatibus melam doceret esse quaedam, & ut simul demonstraret se patri suo caelesti non aduersari, sicut non semel insimulant Iudaei, sed quia unus sibi esset cum patre animus & una uoluntas. Ad haec ingemuit quoque, ut & nos corporalibus oculis caelum intueremur, & intus in cordibus nostris ingemisceremus. Ita **Lazarum** resuscitaturus dominus, suspexit etiam in caelum, gratias agit patri se ab ipso exauditum. Nos quoque oculos nostros, omne propositum, totamque intentionem referamus in deum, & simul cum rege **Iosaphat** dicamus: Quum nescimus quid faciamus, hoc unum reliquum habemus, ut oculos nostros extollamus ad caelum. Recte itaque dixit **Gregorius**: Omnis **CHRISTI** actio, nostra instructio est. & quum ingemuit ille conspicatus in caelum, nos ne tardabimus respicere in caelum, maxime excitati subinde per sacerdotes, diuina celebrantes mysteria, quum dicunt, **S V R S V M C O R D A**. Et hoc nimirum est, quod hic **Beda** dicit, Ingemuit: non quia ipsi opus esset aliquid cum gemitu a patre petere, qui cuncta petentibus donat cum patre: sed ut nobis gemendi praeberet exemplum, cum uel pro nostris uel nostrorum proximorum erratibus, supernae pietatis praesidia inuocamus. Exactius adhuc expendit contextum hunc **Theophylactus**, & ait: Ingemuit fortassis, & ut

Isaie. 50

Beda.
Ecci. 24.
1. Reg. 24.

Theoph.

Beda:

Johan. 11

2. Para. 10

Gregori.

Beda.

Theoph.

orans patrem, quo misericordia dignaretur hominem,
 & nos docens, quod quum facturi sumus miraculum, in-
 de miraculorum petendam uirtutem. Potest hæc tertiã
 assignari ratio, quod condoluerit ille miserix humanæ
 naturæ, & lapsui illius per peccatum Adæ, quo uenerat in
 tantam diaboli seruitutem simul & potestatem, ut etiam
 multiplicibus ipsius adfectionibus subiacerent & tormen-
 tis. Neq; multo dissimile est, quod ait Hieronymus: Inge-
 mit, id est, gemere nos docuit, & in cælum thesaurum
 cordis nostri erigere, quod per gemitum compunctionis
 intimæ friuola lætitia carnis purgatur. Et dixit Ephesæ,
 hoc est, adaperire. Susplicere, ingemiscere, hominis erant:
 sed auribus imperare a pertionem, & linguæ loquelam m-
 dare, dei erant. sic Salomon inquit, Auris ad audiendum,
 oculus ad uidendum, utrunq; autem fecit dominus, scilicet
 ad scripturas & literas sacras. Sic Isatæ os dedit domi-
 nus & aurem ne contradiceret illi, sed audiret eum: unde
 addidit quoq; linguam doctam. Quot obsecro sunt iam
 in terra homines, qui deum immortalem quantum indi-
 gerent illa gratia dei? aperiunt illi quidem aures suas ad
 lasciuas & friuolas mundi uanitates, sed ad laudem & glo-
 riam dei, & auersionem à peccatis, ad docendum bona eti-
 am proximos suos, ad audiendum uerbum dei, ad sus-
 cipiendas correptiones maiorum & parentum, atque om-
 nino ad omnia quæ salutem animæ promouent, plures
 surdi sunt & muti. Et hæc quidē in iuuenibus incipiunt, ac
 uix tandē desinūt in senibus. Pueri priusquã loqui discant,
 balburire incipiunt cantiones lasciuas, scommata rur-
 pia, lusus impudicos, & nescio quid non. Quando ue-
 ro orare debent, euangelium audire & legere, hic uerbu-
 lum uix unum ui magna extorseris. Oremus itaque do-
 minum, ut hic quoque gratiam nobis suam concedat, au-
 res nobis nostras aperiat, linguas impeditas expedit ad
 laudem suam, salutem nostram & totius ecclesiæ redi-
 cationem. Amen.

Hierony.

Proue. 20

Isaie. 50

POST PENTECOSTEN
HOMILIA POSTERIOR EIVS

de euangelij.

Venerat in hunc mundum dominus Iudæos simul & gentes uocare, quoniam ipse pacificatio nostra, qui fecit utraque unum, unam inquam constituit ecclesiam ex Iudæis & gentibus. Quum itaque in finibus Tyri Syrophœnissæ filiam liberasset à dæmōnio, nunc quoq; rursus eisset immundos spiritus à Iudæo quodam obfesso, surdo simul & muto. Atque ut homo uerus digirum suum inseruit auribus eius, ex puit, ingemuit & dixit: Epheta. statimq; apertæ sunt aures eius, & solutum est uinculum linguæ eius, & loquebatur recte. Hoc illud erat opus magnificum & splendidum, ex quo Messiam ipsum cognoscere Iudæi debebant in lege & prophetis promissum, siquidem hoc eis signum dederat Isaias, dicens: Deus ipse ueniet, & saluabit nos. Tunc aperientur oculi cæcorum, & aures surdorum patebunt: tunc saliet sicut ceruus claudus, & aperra erit lingua mutorum, quia scisse sunt in deserto aquæ & torrentes in solitudine.

Eph. 2

Isaie. 35

Beda.

Atque hic utraque natura mediatoris dei & hominum distincta est, suspiciens enim in cælum, quasi homo ingemuit, sed mox uno sermone quasi diuina potens maiestate, sanauit. Quumq; miracula sua integra operetur dominus & bona, ostendit euangelista mutum hunc recte loquutum esse & expedite, quod etiam in spiritu præuidit Isaias, dicens: Lingua balborum uelociter loquetur & plane. Quomodo autem recte loquutus sit ille, in alium sensum pertrahit Beda, & ait: Ille solus recte loquitur, siue deum confitendo, siue alijs prædicando, cuius auditum ut cælestibus possit auscultare mādatis, diuina gratia referat, sic poterat iste dicere cum Dauide: Domine, labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam. & rursus cum Isaias, Dominus dedit mihi linguam disertam. Atq; hæc etiam sententia Hieronymi est, quum ait: Apertæ sunt aures eius ad hymnos, ad cantica, ad psalmos, soluitur lingua, ut ex corde eructet uerbum bonū. sic, sic inquam soluta fuit lingua Pauli, quum uinctum se

Isaie. 32

Beda.

Psalm. 50

Isaie. 10.

Hierony.

Psalm. 44

2. Tim. 2

quidem prædicaret, sed non ita, ut uerbū dei in ipso esse adligatum.

2. ¶ Ex illo autem quod uenit dominus, ne cuiquam quod factum uiderant dicerent, docebantur ipsi simul & apostoli nosq; omnes, non quærere ex factis operibusq; nostris gloriam uanā, sed in omnibus nos humiliare, neq; in aliquo efferri. Plures enim utiq; mutos & surdos sanā

Matth. 5 rat dñs: quod quidem Matthæus cōmemorat, sed unū hūc refert Marcus, in quo plura operatus est dominus: tria nimirum simul, quia audire fecit eum, & loqui, simulq; a demonio liberauit. Et tamen ut hoc maxime magnum fuerit, ueruit adhuc dominus ne cuiquam dicerēt. Quæritur hic quidem, quare prohibuerit hoc dominus, quando mirabile uidetur hoc, quod quæ fecerat miracula, uoluerit celari: aut quia illi tamen non reticuerunt, ipsiq; sua potestate illa fecerat, an ne celare & abscondere non potuit.

Beda post Augu.

Abst. quid ergo hoc præcipiebat, nisi quia pigris uolebat ostendere, quanto studiosus, quantoque feruentius eum prædicare debeant, quibus iubet ut prædicent, quando illi qui prohibebantur, tacere non poterant? Aliamq; adhuc post reddit rationem, ut nos doceret nullum quærere honorem & gloriam temporalem ex operibus bonis quæ faciamus nos, ne mercede priuemur æterna: dicaturque tandem nobis, Amen amen dico uobis, receptis mercedem uestram. Discamus insuper hic opera nostra bona, si fuerint digna, quæ sequantur etiam alij, non posse latere, sed quacunque uia manifestanda ea esse, id ita

Matth. 6

disponente deo ad ædificationem proximorum. neque enim latere potest ciuitas in monte posita. Et tamen opera bona facere ad honorem & laudem dei, res pia & sancta est, præcipiente hoc ipsum domino. Sic luceat lux uestra coram hominibus, ut uideant opera uestra bona, & glorificent patrem uestrum qui in cælis est. Sicq; communis illa patrum responsio est, quia dominus id eis hic præcepit, non est ut seruarent, sed in eruditionem ipsorum & omnium nostrum, quoniam gloriola ista umbræ simili-

Matth. 5

ma est. umbram quisq; fugit, hunc illa sequitur: & qui eam infectatur, hinc ipsa fugit. Ita hic licet dominus eis silentium præceperat, tamen eo magis ipsi miraculum admira-

Stoia.

ti sunt & prædicarunt omnibus, sicut Thobia Raphael **Thobi. 12**
 dixit: Opera dei manifestare & confiteri, gloriosum est.
 & prædixit hoc Isaias, Exclamabunt uirtutem meam in **Isai. 46**
 in gentibus. Dabant ergo illi hic laudem & gloriam
 deo, dicentes: Omnia bene fecit, surdos audire & mutos lo
 qui. id ipsum tu quoque in corde tuo serua, ut semp de deo
 dicas: Omnia bene fecit, ne quid tibi sumas docere domi
 num, patrem familiam illum antiquum ne quod corripias: ca
 ue exprobes. potentissimus enim est ille, sapientissimus,
 & optimus maximus dominus, cui dicere nemo potest,
 Quare ita facis? quoniam nouit ipse uanitatem hominum, **Job. 11**
 quam quum uidet, nonne considerat: ne quid murmure
 mus aduersus omnem gubernationem & administratio
 nem dei. ut maxime putemus nos, inique comparatum
 esse in rebus humanis, sæpe malis optime, bonis pessime
 omnia succedere, nec quid hic nos iudicemus, sicut Iudæi **Malac. 2**
 fecerunt, dicentes: Omnis qui facit malum, bonus est in
 conspectu domini, & tales ei placent. aut certe ubi est de
 us iudicij? & deinceps, Vanus est qui seruit deo, & quod **Malac. 3**
 emolumentum, quia custodimus præcepta eius, & peram
 bulauimus tristes coram domino exercituum? ergo nunc
 beatos dicimus arrogantes, siquidem ædificati sunt faci
 entes impietates, & tentauerunt deum, & salui facti sunt.
 Inique hoc sane & impie dicitur, sicut ibidem arguit eos
 dominus, & uisuros aliquando minatur, quod inter sit inter
 iustos & iniustos, inter eos qui seruiunt deo, & qui deum non co
 lunt. Id adeo nos quoque obseruemus iuxta consilium Dau
 dis & Iob, laudem demus domino, dicentes cum illis: Quia **Psalm. 72**
 omnia bene fecit. **Job. 25**

Non nihil adhuc mysterij hic inuestigant patres
 sancti. Surdus enim hic & mutus significat genus huma
 num, autore Beda. Si quidem postquam homo uirulenta audi
 uit uerba serpentis, surdus statim factus est, simul & mu
 tus ad laudem sui creatoris. & quum colloqui cepit cum
 diabolo, aures ipse sibi conclusit, & linguam ad exclamã
 dam gloriam dei: sicque quando infecta ueneno erat ra
 dix, malum inde excreuit multo deterius in ramis & fru
 ctibus, adeo ut in aduentu filij dei, pauculis in Iudæa dem
 ptis, uniuersus aliàs mundus erraret in cognitione

LL iij

ueritatis diuinæ, infatuatus totus. Venit autem ad mare Galilææ dominus, non ignarus ubinam iaceret agrotus, quem iuuare & medicari uolebat, uenit gratia suæ bonitatis ad mare, ad corda undis uitiorum inflata & tumida gentium, & ibi obrulerunt ei surdum & mutum. Sed quoniam obtulerint id quæris? ipsi patriarchæ, prophetae, & sancti angeli dei. tetigit ergo filius dei illum per carnem adsumptam. siquidem non ille adprehendit angelos, sed semen Abrahæ. angelos collapsos amplius non quæsiuit, sed ut ceciderant, ita perire permisit. At quomodo sanauit eum? Digitos gratiæ diuinæ immisit in aures eius, cum se iam conuertisset ad audiendum euangelium. & per digitos quidem significantur dona spiritus, dicente domino. Si in digito dei eicio dæmonia. quod alius euangelista sic expressit, Si in spiritu dei eicio dæmonia. Deinde tetigit linguam sputo, hoc est, euangelio, ita ut deinde non solo crederent corde, sed & ore confiterentur ad salutem, dicentes: Credimus in deum patrem, creatorem cæli & terræ, & in Iesum Christum filium dei unigenitum &c. Prius autem quam sanaret eum, conspicatus ipse in cælum, ingemuit, eo ipso docere nos uolens, ut si quando a cælestibus gaudijs ad uoluptates mundi deuiauerimus & defecerimus, non alia uia regressum nobis patere ad cælum, nisi per gemitus, alta suspiria & magnam tristitiam, sicut dixerunt apostoli, Per tribulationes oportet nos intrare in regnum cælorum. Aperto itaque ore huic muto, cepit ille loqui recte, & sanatus est, qui antea loqui non poterat. Omnes gentiles idololatriæ ante Christi aduentum loqui non potuerunt, dum carebant fide recta. Aut quid recte loquerentur, qui tantum Iouem, Martem, Venerem, & id genus reliquam pessimorum hominum fecem prodij colebant? sed nimirum post Christi aduentum princeps mundi huius diabolus eiectus est foras, quando idololatria toto penè orbe exulat extorris.

Heb. 2

Matth. 15

Roma. 10

Actu. 14

Johan. 21

4. ¶ Docent hic Beda & Rabanus, ex hoc euangelico facto inoleuisse, quod in ecclesia sacerdos paruulum baptizans, sputo quoque oris sui, aures, nares & linguam illius attingat, quamuis in aliquibus diocesis non tangitur lingua propter uerba Ambrosij: Per sputum autem gustus est

gnificatur altissimæ sapientiæ dei. contactus narium, definiat abiectionem & repulsam uoluptatum omnium & receptionem suauissimi odoris Christi, iuxta illud Pauli, **Christi bonus odor sumus in omni loco, atque ut meminerint cum sancto Iob, quod quam diu eis spiritus inest, & spiritus in naribus eorum, ne loquantur malum in labijs suis, nec cogitent mendacium cum lingua sua. Tanguntur ei etiam aures, ne ullam audiat linguam maledicam atque malignam, sed tantum uerba Christi attendat & custodiat. Vos itaque dilectissimi in Christo fratres obsecro attendite, quando ira mundati sumus in baptismo, ut Christo iam uiuamus tantum, solerter considerare, si per peccatum defecerasimus rursus, ut renouemus munditiam aurium, quæ ante nobis data diuinitus est ad audiendam fidem, ne simus ex numero eorum, de quibus dicit Paulus, quod auertent auditum suum à ueritate. Linguam quoque nostram non minus custodiamus à malo, quoniam sanctificata est confessione fidei. Cauemus deinde lingua nostra maledicere hominibus, qua deum & Christum benedicimus. Atque ideo quando iam recte loqui didicimus in baptismo, summa nobis cura cauendum est, ne quicquam mali loquamur post baptismum.**

Et in hunc modum etiam Gregorius dicit, Sacerdotes cum per exorcismi gratiam manum credentibus imponunt, & habitare malignos spiritus in eorum mentibus contradicunt, quid aliud faciunt, nisi quod dæmonia eiciunt? Et Rabanus: Postea tanguntur ei nares & aures de salua, & dicitur ei uerbum euangelicum, quod Iesus quando surdum & mutum sanauit, tangens cum spato linguam eius, & mittens digitos in auriculam eius, dixit, Epheta, Hic enim sacramentum hoc agitur, ut per saluam typicam & sacerdotis tactum, sapientia & uirtus diuina salutem eiusdem catechumeni operetur, sic aperiantur illi nares ad suscipiendum gustum scientiæ dei, & aures referentur ei ad audiendum uerbum dei, intellectus quoque cordis ipsius ad respondendum reddatur expeditior. Atque hæc quilibet homo consideret diligenter, quæ etiam ecclesia instituit ex instinctu spiritus sancti, quidnam externa ista signa sibi uelint, quidque significant in anima nostra, eorundem etiam

2. Corin. 2.

Job. 27

Beda.

2. Tim. 4

Grego. c. sacerdotum de consue. dist. 4

am se quisque participem faciat, ut hic abundanter gratiam a deo accipiat, gloriam illic huberius recepturus eternam. A M E N.

DOMINICA XIII.

POST FESTVM PENTECOS.

Euangelium Lucae X.

IN illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Beati oculi qui uident quae uos uidetis. Dico enim uobis quod multi prophetae & reges uoluerunt uidere quae uos uidetis, & non uiderunt: & audire quae auditis, & non audierunt. Et ecce quidam legisperitus surrexit, tentans illum & dicens: Magister, quid faciendo uitam eternam possidebo? At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum est? quomodo legis? Ille respondens, dixit: Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus uiribus tuis, & ex omni mente tua, & proximum tuum sicut te ipsum. Dixitque illi, Recte respondisti. hoc fac, & uiues. Ille autem uolens iustificare seipsum, dixit ad Iesum: Et quis est meus proximus? Suspiciens autem Iesus, dixit: Homo quidam descendebat ab Ierusalem in